

חברות משלתיות? מיזתרות!

יום שני, 4.5 — סיכום לחודש אפריל: שיפור בתשואה של קרנות הנאמנות. הקרנות המשקיעות במט"ח השיגו את התשואה הגבוהה ביותר. המתמחות בצמודים מפגרות אחר המדד. אברהם (בומה) שביט תובע פיחות של 15%. המיגור בשערי המטבעות האירופים לעומת המדד, גורם הפסדים ניכרים ליצואנים. חישובים העלו, כי במנחים שנתיים מפגר המרק הגרמני ב-45% והליש"ט ב-39% (ראה, במט"ח אחד). תואר, "יצואן מצטיין" הוענק היום ל-13 יצואנים מצטיינים. (התואר מוקנה למי שייצא לפחות ב-1.5 מיליון דולר והכפיל את יצואו בשלוש השנים האחרונות). בבורסה: ירידות שערים תלולות במניות. בצמודים יציבות עם תנודות קלות. יום שלישי, 5.5 — ראש-הממשלה הודיע שהוא בעד החזרת ניכוי השכר למורים ששבתו; מה יהיה על המלצות ועדת עצינו? מישרדי האוצר והתעשייה עומדים לסכם על הנהגת ביטוח שער ליצוא במטבעות

שר-עקי מיועד מרידור ושר-אוצר מיועד לשעבר לוינסון התנאים שהתקבלו ושלא התקבלו

האירופים, נוכח השחיקה במטבעות אלה. ישראל מייצאת לאירופה 60% מכלל היצוא התעשייתי שלה ו-90% מהיצוא החקלאי. החסכוניות של תושבי ישראל בתוכניות החיסכון של הבנקים הסתכמו בסוף 1980 ב-33.4 מיליארד שקל. היגדול הריאלי בחסכוניות ב-1980 היה 5.4 אחוזים. יום רביעי, 6.5 — "בנק ישראל" לא יאץ את הפיחות של השקל, בעיקר מטעמים של אפשרות לספקולציה, על-ידי ניצול הפרשי השער בין המטבעות על חשבון הבנק.

עורכי לילה של כמה עיתונים יומיים, שחזרו לביתם מאוחר מכרגיל, כתוצאה מהשיבושים באספקת החשמל, "ידאגו" לכתורות בעלות נימה שלילית בכל הקשור לגורמי השיבושים.

יום שלישי, 8.5 — ב"מעריב" של היום מתפרסם ראיון עם יעקב מרידור, החוזר לזירה הפוליטית, לאחר שהעמיד תנאים מסויימים לחזרתו, וכולם נתקבלו על-ידי מנחם בגין. לא את כולם גילה, אך מאלה שהסכים לגלות נצטט: "אחולל מהפך ממשי במדינה ודרכי הפעולה של מישרד-הממשלה; נרסן את תיאבונם של השמים, ביד קשה אם אין אפשרות אחרת; מדינת ישראל אינה זקוקה לחברות ממשלתיות, הן מיותרות ויועברו לבעלות העובדים בהן; לראש-הממשלה תהיה סמכות לפטר שרים. מתוך המדד יש לעקר את מחירי הדיוור. יהיה לנו מטבע יציב. קבלנים יבנו דירות להשכרה. העם הזה יכול להתקיים מפרי עמלו ומוחו. נגדיל את היצוא הצבאי ל-2 מיליארד דולר; נקים תעשיות מתוחכמות. יש לי המשקיעים הדרושים. ננהיג קלות-מס מרחיקות-לכת ונחזיר את הרצון לעבוד; כל השכר תמורת ענות נוספות יהיה פטור ממס. נחליף אנשים בעמדות-מפתח ונציב שם אנשים שלנו. ועוד."

אם ירכיב הליכוד את הממשלה הבאה, עשוי יעקב מרידור להתמנות לסגן-ראש-הממשלה, או שר-על כלכלי בעל סמכויות רחבות, על פי התנאים שהציג ושנתקבלו. לא שפר מזלו של יעקב לוינסון, שרהאוצר המיועד לשעבר, של המערך. אף הוא הציג תנאים, ליו"ר מיפלגתו, אך זה סירב לקבלם. עתה נותר לחכות לבחירות; מי יפטור ממס עבודת שעות נוספות, מרידור, או אולי בן-שחר? יום ראשון, 10.5 — מיטראן נבחר לנשיא צרפת. בבורסה: ירידות תלולות במניות.

ביקורת

חלם, חלם, חלם, ועוד פעם חלם

כבכל שנה, גם השנה הומצאו למע-רכות העיתונים, שבוע לפני מועד הפיר-סום, הערות שרהאוצר לדו"ח השנתי (מס. 31) של מבקר המדינה (לשנת 1980) והרי כמה מהן. עמוד 188. העובדות: "השכר ה-ממוצע לעבודות המתאימות לחיילים משוחררים, חשרי מיקצוע היה באוק-טובר 1980, בין 440 ל"י עד 500 ל"י ליום, בו בזמן שדמי-האבטלה ליום ש-שולמו על-ידי המוסד (ביטוח לאומי)

נדל"ן

סחורה טובה. כסף רב

מה קרה לדמי-המפתח? הולך ונעלם אט-אט. יש ביקוש, אך ההיצע קטן. כל בעל-בית, שאחת הדירות בביתו מת-פנה, יעשה הכל לרוכשה מהדייר, ואז תפוחות לפניו שתי אפשרויות: לשפצה ולמוכרה, או "לפרק" את הבית (הביטוי להריסת הבניין בעגה של הענף) ולמכור את המיגרש, ואז, הוא עשה עסק מצויין. דירות חדשות? שוק טוב, אומר אחד המתווכים הגדולים בתל-אביב; טוב למי? טוב לקבלנים, טוב למוכרים. ב-מרכז תל-אביב הכלל הוא: "סחורה טובה בכסף טוב" והאנשים משלמים. רק בדולרים. בשוק הדירות של "יד שניה", ההיצע אינו גדול, גם מיספר הקונים אינו גדול. ממתינים, "למה ש-יהיה אחרי הבחירות".

קשה היום למצוא מיגרשים לבניה בתל-אביב; הקבלנים מחפשים במרכז העיר ובפרבריה, וכשנמצא כבר מיגרש ראוי לבנייה, קיימת בעיית המימון. ה-מוכר רוצה מזומנים, הקבלן רוצה, ב-דריכל, "עיסקת אחוזים": דירות תמורת הקרקע. יום של בעלי הקרקע בדריכל על העליונה: הם מקבלים מזומנים וגם דירות.

מי שמחפש דירה מרוהטת במרכז תל-אביב, האיזור המשתרע מהבימה צפונה, ישלם עבור דירה של שני חדרים 250 דולר לחודש; שלושה חדרים יעלו 350-400 דולר לחודש. דירות עם ריהוט חלקי, או ללא ריהוט, עולות, כמובן, פחות. יש היצע, יש גם ביקוש. המחירים תמיד בדולרים.

מי שמחפש מישרד בתל-אביב, יתקשה למצוא; מדיניות היד הקשה של עיריית תל-אביב גרמה לעליית מחירי המי-ש-ר ולצידם של אלה עלה גם מחיר הדירות למגורים, במרכז העסקים שיש להם פוטנציאל של מישרד.

יש חדש: דירה של חמישה חדרים במיגדלי דויד, ברחוב המלך דויד בתל-אביב, עולה 300 אלף דולר (10 מיליון ל"י, בלבד). יש קונים. אפשר, אומר המתווך, למצוא היום מציאות בסביבות תל-אביב: יולות במחיר של 200 אלף דולר. מציאה.

מעוללות השלום

כביסה מלוכלכת

בנאות-סיני מצויה המיכבסה הגדולה בארץ. במיכבסה זו מכבסים מדי יום את הכבסים של מוסדות שונים מהדרום ומאיזור המרכז, כולל כביסה של צה"ל. עם פינוי האיזור תיסגר המיכבסה, שבה אפשר לכבס 10 טון כביסה ליום — כמות ענקית המובאת למקום יום-יום ב-עשרות משאיות. מה יהיה? הר של כביסה מלוכלכת! מי אשם? הסכס הסלום.

התיקשות קיבל מרשות-השידור לכיסוי הוצאותיו להחזקת המשדרים. תגובת הנבדק: "המע"מ ל-1978 שר-לם. המע"מ ל-1980 יועבר. החל מ-1981 יקפיד מישרד-התיקשות וכו".

תגובתו: חלם. עמוד 132. העובדות: "בדיקת ה-נתונים של 65 מתוך 74 נציגויות של ישראל בחו"ל העלתה, שרוב הנציגויות שנבדקו ניצלו פחות מתקציב ההסברה". תגובת מישרד-החוץ: "החל מ-1981 מקיימת מחלקת-ההסברה בדיקה אחר תקציב הנציגויות. במיקרים מסויימים מועברות יתרות התקציב הבלתי-מנוצלות לסעיפים אחרים". תגובתו: עכשיו אנחנו מבינים מדוע לא מבינים אותנו.

הבורסה

ירידה צורך עליה

בשבוע המיסחר הקצר (שלושה ימים) ויום ראשון (10.5) שאחריה, לא נתחדש היתר מתגלגלות במורד, אחת מה, ה-שניה פחות מהר. שוב מופיעים, "מ" לצד הרבה מניות, ה"ק" כמעט ונעלם. הסחברים שמסכים, "להדביק" לאירוי עי הבורסה לא תמיד עומדים במיבחן, בעיקר, כאשר שבוע לפני כן, התחזית היתה שונה בתכלית. המשקיעים והכס-פים הרבים שציפו להם בתחילת מאי לא כולם הגיעו; רמת שערי המניות עדיין גבוהה יחסית; בלבנון גבר ה-מתח, אבל מה זה שייך? שייך, ועוד איך, אומרים לי. מימושים היו, אין טעם למהר; המדד לחודש אפריל ית-פרסם רק בסוף השבוע, ביום שישי; הבחירות ייערכו רק בעוד חודש וחצי; ההנפקות החדשות — קטנות יחסית; אז מה הבעיות? הרגישות אצל הסו-חרים גדלה, סף-הרגישות הונמך והתגו-בות הן עצבניות. הירידה תביא בעיק-רותיה עליה.

השקעה לפי מידה

סיגנון חדש של השקעות הולך ומת-פשט ברחבי הבנקים. קרנות המתמחות בעיקר במניות הבנקים. לפני שבוע יצא "בל"ל" עם קרן חדשה, "צמרת", שמח-צית נכסיה במניות הבנקים והמחצית השניה באג"ח צמודות.

עתה בא, "הבנק הבינלאומי" והחליט על צורת השקעה חדשה בקרן, "מגוון" — לפחות 60% מנכסי הקרן יושקעו במניות-הבנקים והיתרה בצמודים. בקרן זו מחיר הקניה והפדיון זהים, כך של-מעשה אפשר יהיה לרכוש את מניות הבנקים ללא עמלה. העדר העמלה הפך את השקעה בקרן לכדאית, בעיקר לטווח-קצר. זה יהיה מעין עו"ש צמוד, שחליף בוודאי את התפ"ס. דמי הניהול בקרן הם 2% (בשיעור שנתי), שהופכים אותה לכדאית עוד יותר. מי שמחפש סולידיות, הרי ההזדמנות.

קרן אחרת שמבטיחה שלוה היא "מבטח", אף היא של "הבינלאומי". קרן זו מתמחה רק בצמודים, ועיקרה, ככל יתר הקרנות המתמחות בצמודים, בלבד, להסיר מהלקוח את טירת ניהול התיק. יש גם סוג אחר; קרן, "סופר-ספקר לטיבית", מי שרוצה להמר, בבקשה. הבנק מוכן לעשות זאת במקומו במי-ס גרת קרן, "מעוף", המתמחה במניות, רק לא של הבנקים.

במט"ח אחד

התאוששות

הדולר

לאחר ירידה מתמשכת של כשלוש שנים בערכו של הדולר, הוא החל צובר עוצמה, עם עלייתו של רגן לכס הנשי-אות.

למה זה חשוב: כדאי ליצא לארצות-הברית, פחות כדאי לארצות אירופה, שהמטבע שלהן נחלש, הן כלפי הדולר והן כלפי השקל. הן מנגרות פניור רב אחרי המדד, ובכך הופכות סחורה זולה גם בשוק הבינלאומי. ערך הדולר הגיע לרמתו הגבוהה ביותר אי-פעם ביחס למרק הגרמני. הוא, הדולר, הגיע לרמתו הגבוהה מזה שלוש וחצי שנים כלפי הליש"ט, ולרמה הגבוהה ביותר מזה 10 שנים כלפי הפרנק הצרפתי.

התחזית: שער הדולר האמריקאי ימשיך לעלות. שער הליש"ט ייחלש מעט לעומת הדולר, יתחזק עוד יותר כלפי המטבעות האירופיים; סה"כ — יצי-בות. למרק הגרמני צפויה ירידה נוספת. הפרנק הצרפתי אף הוא יירד. הפרנק השוויצרי — עליה מתונה. היין ה-יפאני — יציבות עם סימן שאלה.